

ENERGIATEOLLISUUS RY

Suomalaisten energia-asenteet 2020

Tutkimuksen perustiedot

- Tässä raportissa esiteltävä tutkimus on osa Suomalaisten energia-asenteet -seurantatutkimusta ja sen vuotta 2020 koskeva mittaus.
- Tutkimussarjalla on selvitetty ja seurattu suhtautumista energiapolitiisiin kysymyksiin jo kohta neljäkymmenen vuoden (1983-2020) ajan.
- Tutkimuksen tavoitteena on selvittää väestön mielipiteitä ja asenteita energia-asioita kohtaan.
- Tutkimus toteutettiin nyt kuudetta kertaa pelkästään IROResearchin internetpaneelissa. Aiemmin osaotos on muodostettu myös perinteisesti kirjetutkimuksena.
- Internetpaneelissa otos muodostettiin täysi-ikäistä väestöä edustavaksi. Otokoko paneelistä on 1000 tutkimukseen vastannutta henkilöä.
- Tutkimuksen tiedonkeruu toteutettiin paneelissa 13.10.-22.10.2020 välisenä aikana.
- Lopullinen otos on painotettu sukupuolen, iän ja asuinalueen sekä puoluekannan mukaan väestöä edustavaksi. Puoluekanta on oikaistu tutkimuksen tiedonkeruun aikana julkaistun puoluekannatus-lukemien mukaisesti.
- Tutkimuksen tilastollinen virhemarginaali koko aineistolle on suurimmillaan n. $\pm 3,2$ %-yksikköä. Vuosivertailussa virhemarginaali koko aineistolle on n. $\pm 4,4$ %-yksikköä.

Tutkimuksen kenttätö on validoitu. Tutkimukseen valikoituneille henkilöille soitetaan haastattelun jälkeen uudestaan ja tarkistetaan haastattelun toteutuminen sekä taustatietojen ja annettujen vastusten oikeellisuus. Haastatteluotoksesta 5 % validoidaan takaisinsoitin.

Yhteenveto tuloksista 1/4 – poliittisten päätösten ensisijainen tavoite

- Suomalaisten mielestä poliittisilla päätöksillä pitäisi ensisijaisesti tavoitella kohtuullista energian hintaa ja uusiutuvan energian osuuden lisäämistä. Tulos valinnassa kolmen tärkeimmän joukkoon on muuttunut vuoden takaisesta, jolloin tärkein tavoite oli päästövähennykset ja ilmastomuutoksen hillitseminen. Edelleenkin ilmastomuutoksen hillitseminen on tärkeimmäksi mainittu tavoite. Kohtuullisen energian hinnan tärkeys on noussut nyt kaksi peräkkäistä vuotta.
- Kun tuloksia tarkastellaan kolmen tärkeimmän asian joukkoon valinnan suhteen, muutokset ovat muilta osin melko marginaalisia. Kohtuullisen energian hinnan tärkeyden nousun lisäksi vain uusien energiainnovaatioiden kehittäminen ja kaupallistaminen on laskenut viime vuodesta.
- Selvästi vähemmän tärkeämpänä asiana suomalaiset näkevät energian toimitusvarmuuden parantamisen.
- Vähiten tärkeimpänä asiana nähdään energiajärjestelmän työllistävyys.
- Tulokset poikkeavat jonkin verran sukupuolen, iän ja asuinalueen mukaan; naiset ja nuoret pitävät tärkeämpänä asiana päästövähennyksiä ja ilmastomuutoksen hillitsemistä sekä uusiutuvan energian osuuden lisäämistä, kuten vuosi sitten. Miehillä sitä vastoin korostuu energiaomavaraisuuden kasvattaminen ja kohtuullisen energian hinta. Pääkaupunkiseudulla ja suurissa kaupungeissa korostuu päästövähennykset, pienimmillä paikkakunnilla asuvilla korostuu energiaomavaraisuuden kasvattaminen ja kohtuullinen energian hinta. Talouden lämmitysmuoto näkyy tuloksissa myös; Kaukolämpöasiakkailla korostuu päästövähennykset (johtuu myös siitä, että asunnot suurissa kaupungeissa). Talouden vuotuinen sähkökulutus korreloi hieman kohtuullisen energian hinnan tärkeyden kanssa. Puoluekannatus erottelee tuloksia myös voimakkaasti.

Yhteenveto tuloksista 2/4 – energia-alan käsitykset

- Käsitys, että ilmastonmuutos on todellinen ja äärimmäisen vakava uhka yleistyi aiemmin kansalaisten keskuudessa vuosi vuodelta. Vuonna 2019 kehityksessä tapahtui muutos ja aiempaa vähäisempi määrä suomalaisista on samaa mieltä väitteen kanssa. Tulos on myös nyt samalla tasolla. Naiset ja nuoret sekä korkeasti koulutetut tukevat väitettä selvästi muita enemmän.
- Ydinjätteen turvalliseen loppusijoittamiseen Suomen kallioperään uskoo reilu kolmannes (36 %). Väitteen kanssa eri mieltä olevia on lähes samaa osuus suomalaisista (38 %). Kannatus on pysynyt lähes samana kolmen vuoden ajan.
- Aiempina vuosina Suomalaiset ovat yhä enemmän sitä mieltä, että ydinvoima on ympäristöystävällinen tapa tuottaa sähköä. Nyt suomalaisista puolet on väitteen kanssa samaa mieltä ja neljännes eri mieltä. Tulos on pysynyt samana kolme perättäistä vuotta. Miehet, hyvätuloiset ja korkeasti koulutetut ovat muita enemmän samaa mieltä väitteen kanssa.
- Sähkönkulutuksen kasvuun uskoo suurin osa suomalaisista. Osuus on noussut selvästi vuodesta 2014 ja on vakiintunut nyt nykyiselle tasolle.
- Valmius maksaa energiasta korkeampaa hintaa ympäristöhaittojen vähentämiseksi laski vuonna 2019 vuosien 2012 – 2018 tasosta huomattavasti. Tulos on nyt laskenut vähän lisää. Naiset, nuoret sekä Tampereella asuvat ja korkeasti koulutetut sekä kaukolämmitystalouksissa asuvat ovat muita valmiimpia maksamaan energiasta enemmän.
- Edelleenkin suurempi osa suomalainen ajattelee sähkön olevan hyvä vientituote Suomelle. Hyvänä vientituotteena pitävien osuus on lähes viime vuosien tasolla.
- Suomalaisista 69 prosenttia näkee oikeana, että uusiutuvia energialähteiden tuotantoa tuetaan verovaroin. Tulos on lähes samalla tasolla kuin vuosi sitten. Myös tässä naiset, nuoret sekä korkeasti koulutetut kannattavat ajatusta.
- Suomalaisista 65 prosenttia arvioi, että vesivoimaa tarvitaan ilmastonmuutoksen hillintään ja lähes kolme neljästä katsoo, että se on ympäristöystävällinen tapa tuottaa sähköä. Väitteiden kanssa eri mieltä olevia on noin joka kymmenes.

Yhteenveto tuloksista 3/4 - energiatuotanto

- Sähkön tuotantoa halutaan kehittää erityisesti aurinkosähkön suuntaan (89 % lisäisi). Väestö haluaisi kehittää sähkön tuotantoa selvästi myös muiden uusiutuvien energialähteiden suuntaan, sillä tuulivoimaa lisäisi 80 %, puu- ja muu bioenergiaa 56 % ja vesivoimaa 56 % kansasta.
- Maakaasun osalta käytön lisääjiä (27 %) ja vähentäjiä (27 %) on yhtä paljon. Muita fossiilisia polttoaineita ja sähkön tuotantoa ulkomailta vähentäisi valtaosa suomalaisista.
- Ydinvoiman suhteen 42 prosenttia lisäsi käyttöä, alle neljännes vähentäisi (24 %) ja noin neljännes (27 %) pitää tämän hetkistä tuotantotasoa sopivana.
- Muutoksena viime vuoteen nyt aiempaa hieman vähemmän kannatettavampana pidetään ydinvoimaa (nettotulos muuttunut -6 %-yksikköä) sekä maakaasua (-7) ja vesivoimaa (-6). Aiempaa vähemmän sähkön tuotantoa halutaan kehittää myös tuulivoiman (-4) suuntaan. Muilta osin muutokset eivät ole tilastollisesti merkittäviä.
- Ydinvoiman käytön lisäämiseen tai vähentämiseen suhtaudutaan melko eri tavalla eri väestöryhmissä.
- Ydinvoiman käyttöä sähkön tuotannossa miehet (66 %) lisäsivät edelleen selvästi enemmän kuin naiset (20 %).
- Myös alle 35-vuotiaissa sekä yli 65 -vuotiaissa, korkeasti koulutetuissa ja hyvätuloisissa on keskimääräistä enemmän ydinvoiman lisäämistä haluavia.

Yhteenveto tuloksista 4/4 – luotettavat tietolähteet, kaukolämmön tuotanto ja pienydinvoimalat

- Energia-alan tietolähteenä viranomaistahoihin, kuten Säteilyturvakeskukseen, alan tutkijoihin, ympäristöministeriöön ja työ- ja elinkeinoministeriöön luotetaan hyvin vahvasti.
- Luottamus on melko korkea myös Energiamarkkinavirastoon, WWF:ään, YLE:en sekä mm. sanomalehtiin.
- Energiateollisuuden luottamus on kohtalaisen korkealla tasolla, lähes puolet pitää luotettavana ja reilu neljännes epäluotettavana.
- Vähiten luottamusta herättävät maan hallitus ja johtava poliitikot. Myös Greenpeace jää nettoluvussa negatiiviselle arvolle (epäluotettavina pitäviä enemmän kuin luotettavana pitäviä).
- Muutosta luottamuksessa vuoden 2019 tulokseen on tapahtunut jossain määrin. Eniten luottamus on parantunut maan hallituksella ja johtavilla poliitikoilla (nettoluku + 24 %-yksikköä), Yle:llä (+9), Sanomalehdillä (+8) ja Metsäteollisuudella (+7).
- Muilta osin muutokset eivät ole tilastollisesti merkittäviä.

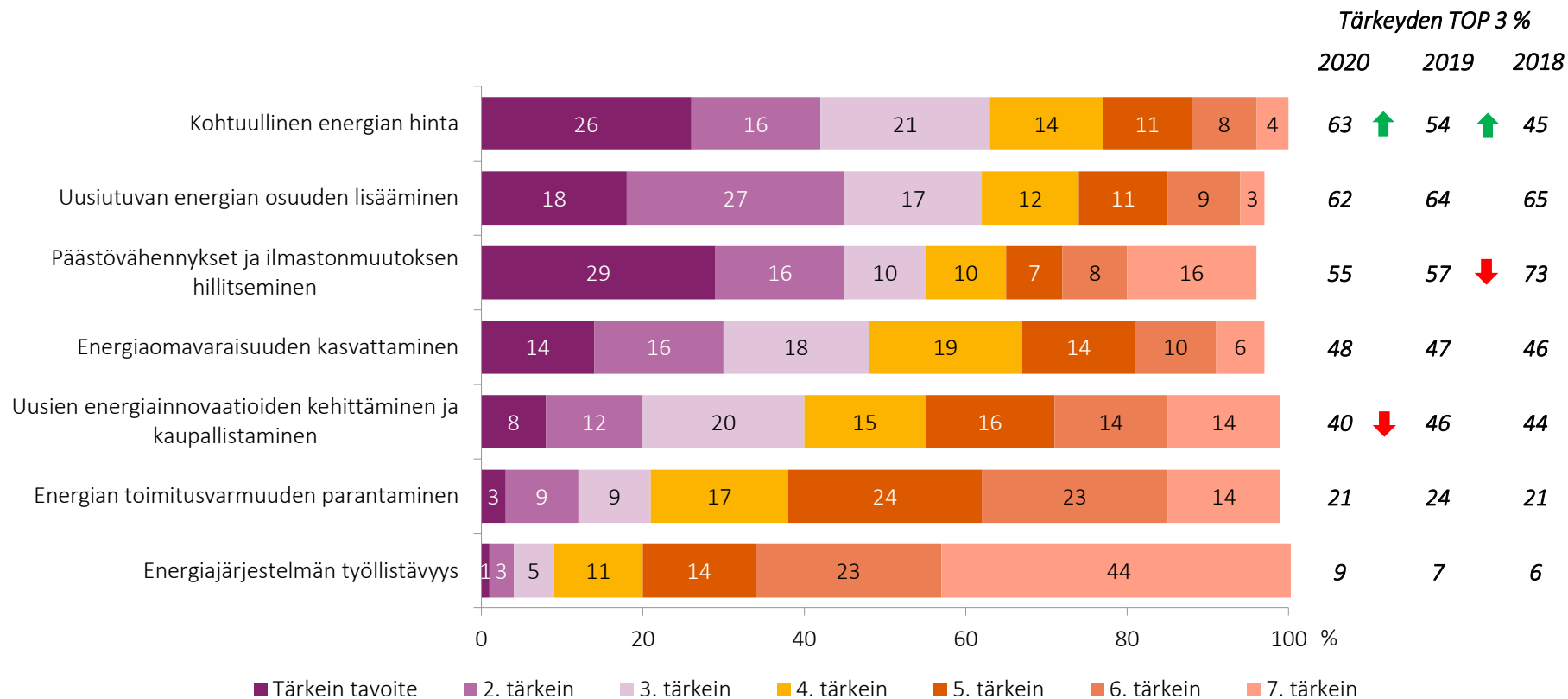
Yhteenveto tuloksista 4/4 – luotettavat tietolähteet, kaukolämmön tuotanto ja pienydinvoimalat

- Jos taloudet saisivat itse päättää, minkä lämmitysmuodon valitsisivat, puolet ottaisi maalämmön. Vaille neljännes valitsisi uusiutuvilla tuotetun kaukolämmön. Pienydinvoimalla tuotetun kaukolämmön ottaisi 8, polttopuun 6 ja sähkölämmityksen 4 prosenttia talouksista. Luonnollisesti nykyinen lämmitysmuoto vaikuttaa tulokseen.
- Kaukolämmön tuotannon kehityssuuntana aurinkolämpö, jätteet ja hukkalämpö saa vahvan kannatuksen (43 – 47 % vastaajista kannattaa). Puu ja muu bioenergia, lämpöpumppulämpö ja pienydinvoimalat saavat seuraavaksi eniten kannatusta (22-31 %). Maakaasua kannattaa 11, sähköä 5 ja turvetta 4 prosenttia väestöstä.
- Neljännes väestöstä tietää mitä pienydinvoimaloilla tarkoitetaan. Suomalaisista 38 prosenttia on kuullut niistä ja kolmannes ei ole kuulutkaan asiasta. Myönteisesti pienydinvoimaloihin suhtautuu lähes puolet suomalaisista, kielteisesti alle kolmannes. Joka viides ei osaa ottaa kantaa asiaan.

Energia- ja ilmastopoliittisten tavoitteiden tärkeysjärjestys

Mitä poliittisilla päätöksillä pitäisi ensisijaisesti tavoitella

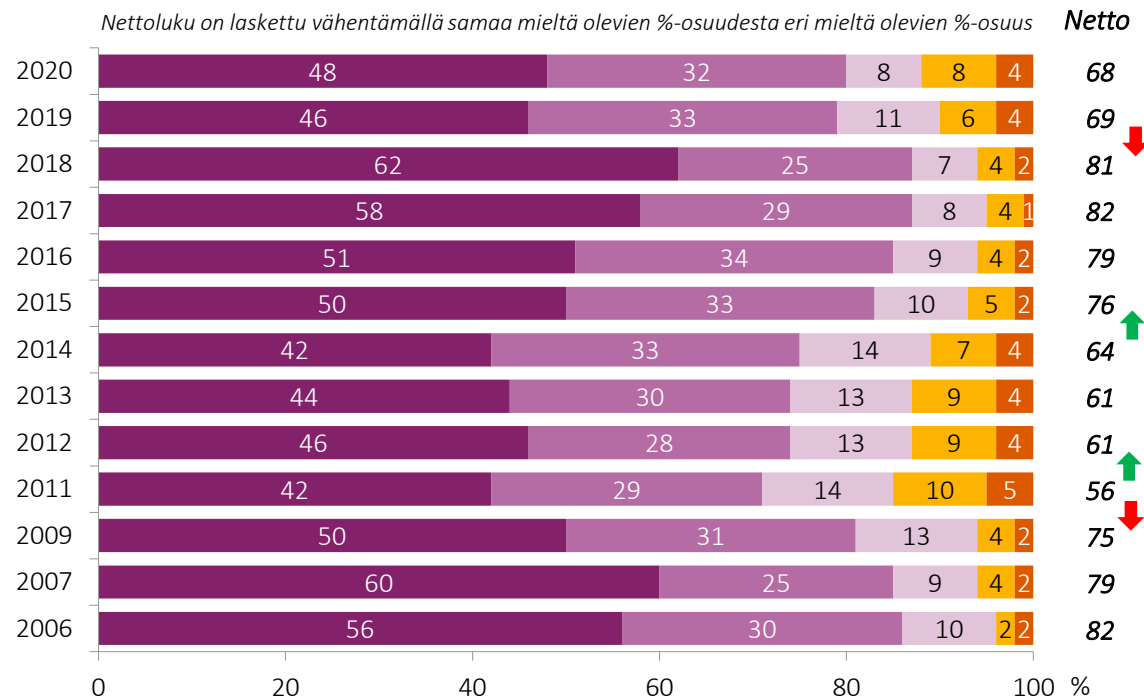
Kaikki vastaajat, n=1000/valinnut tärkeimmän tavoitteen/2. tärkeimmän/3. tärkeimmän jne.

Suomalaisten energia-asenteet

Ilmastomuutos on todellinen ja äärimmäisen vakava uhka, jonka torjuntaan koko maailman tulisi ryhtyä välittömästi ja kaikin mahdollisin keinoin

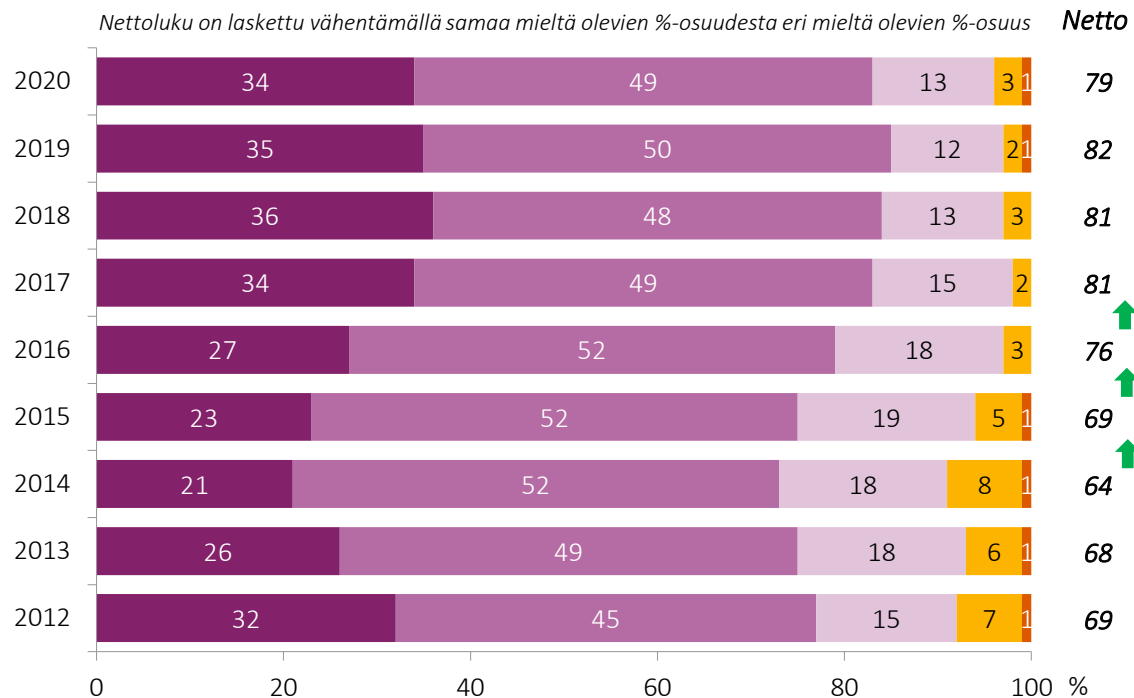
Kaikki vastaajat, n=1000

■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä ■ Vaikea sanoa ■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä

Vaikka kokonaisenergiankulutus (liikenne, lämmitys, sähkö) ei kasvaisikaan, sähkönkulutus (ml. sähköautot, lämpöpumpput) jatkaa kasvuaan

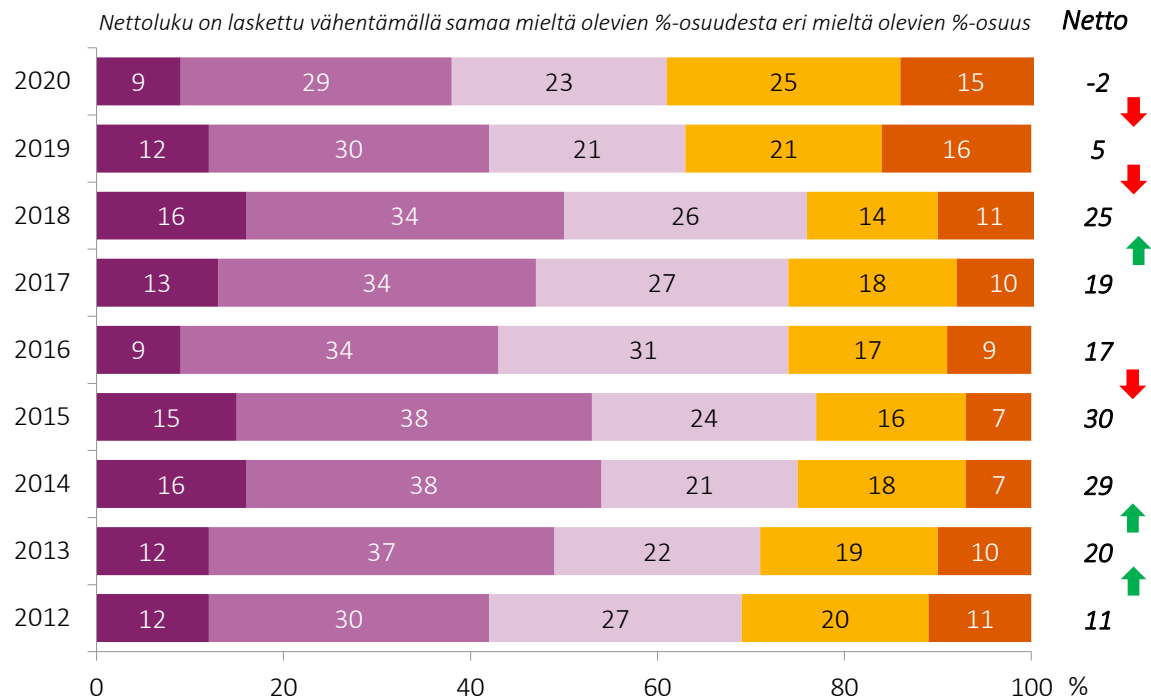
Kaikki vastaajat, n=1000

■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä ■ Vaikea sanoa ■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä

Olen valmis maksamaan energiasta korkeampaa hintaa ympäristöhaittojen vähentämiseksi

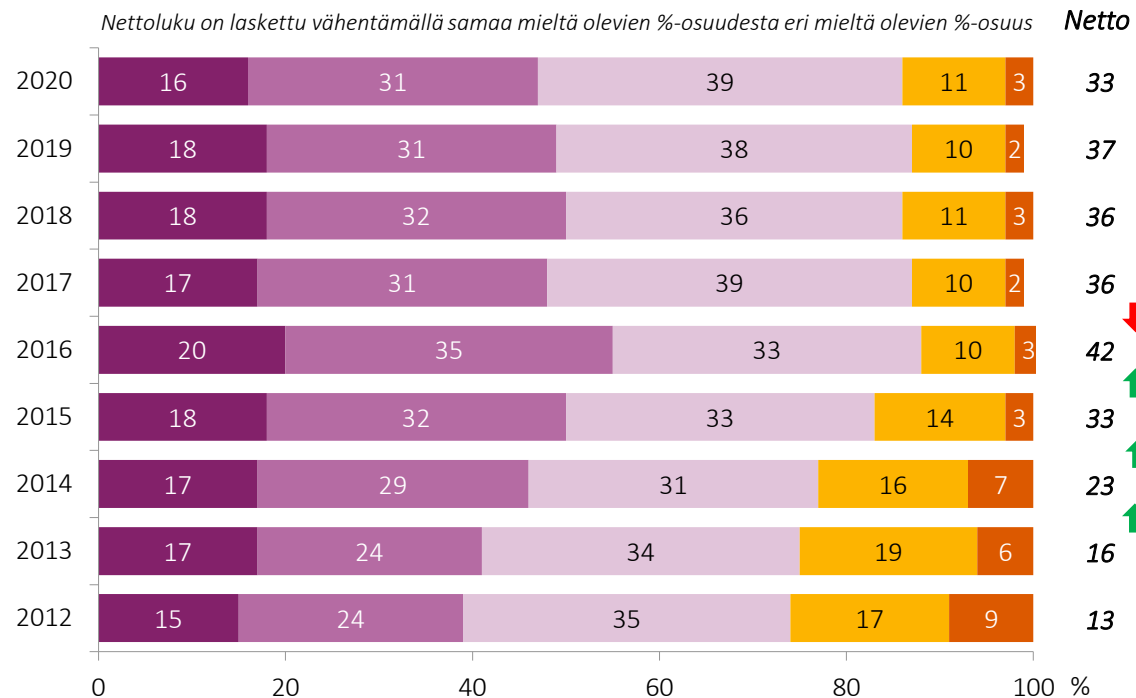
Kaikki vastaajat, n=1000

■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä ■ Vaikea sanoa ■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä

Sähkö olisi hyvä vientituote Suomelle

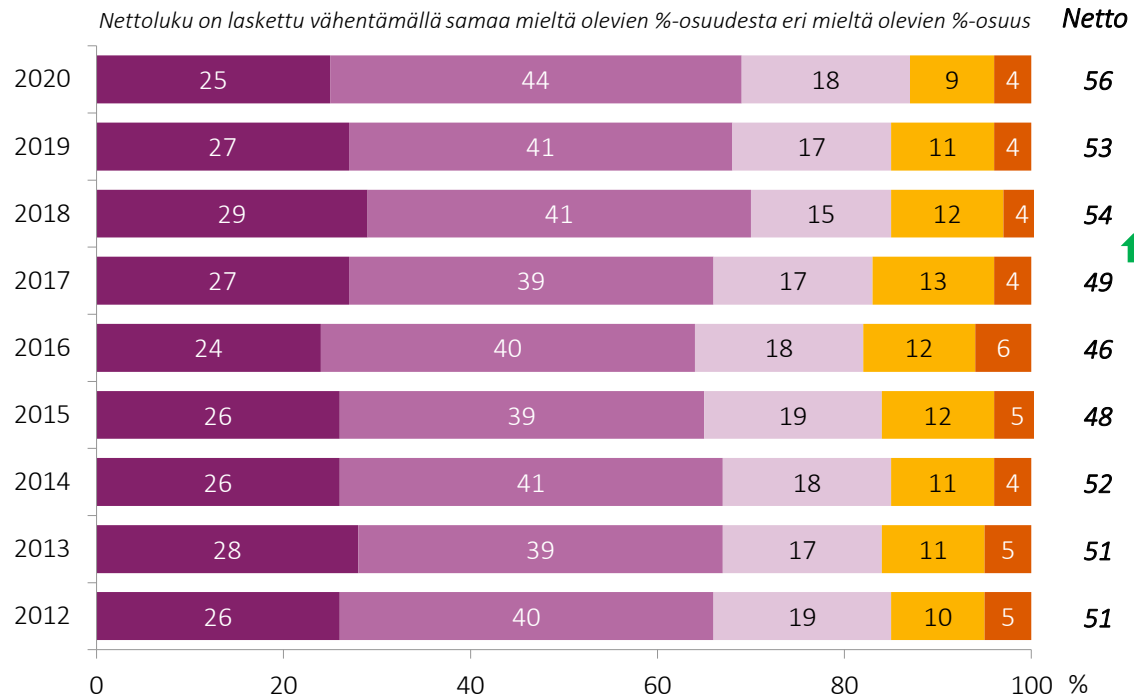
Kaikki vastaajat, n=1000

■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä ■ Vaikea sanoa ■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä

On oikein, että uusiutuvien energialähteiden tuotantoa tuetaan verovaroin

Kaikki vastaajat, n=1000

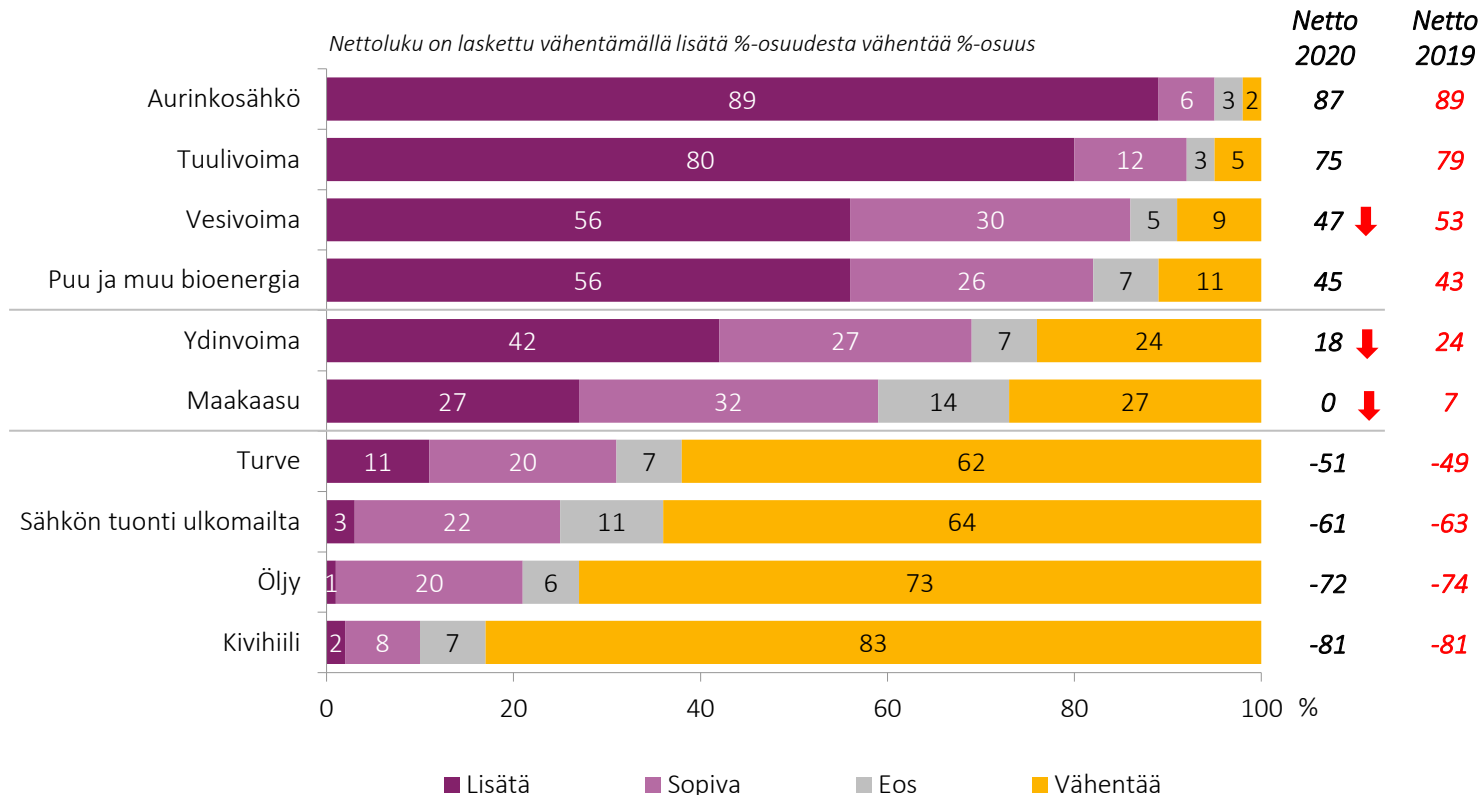
■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä ■ Vaikea sanoa ■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä

Sähköntuotannon energiavaihtoehdot

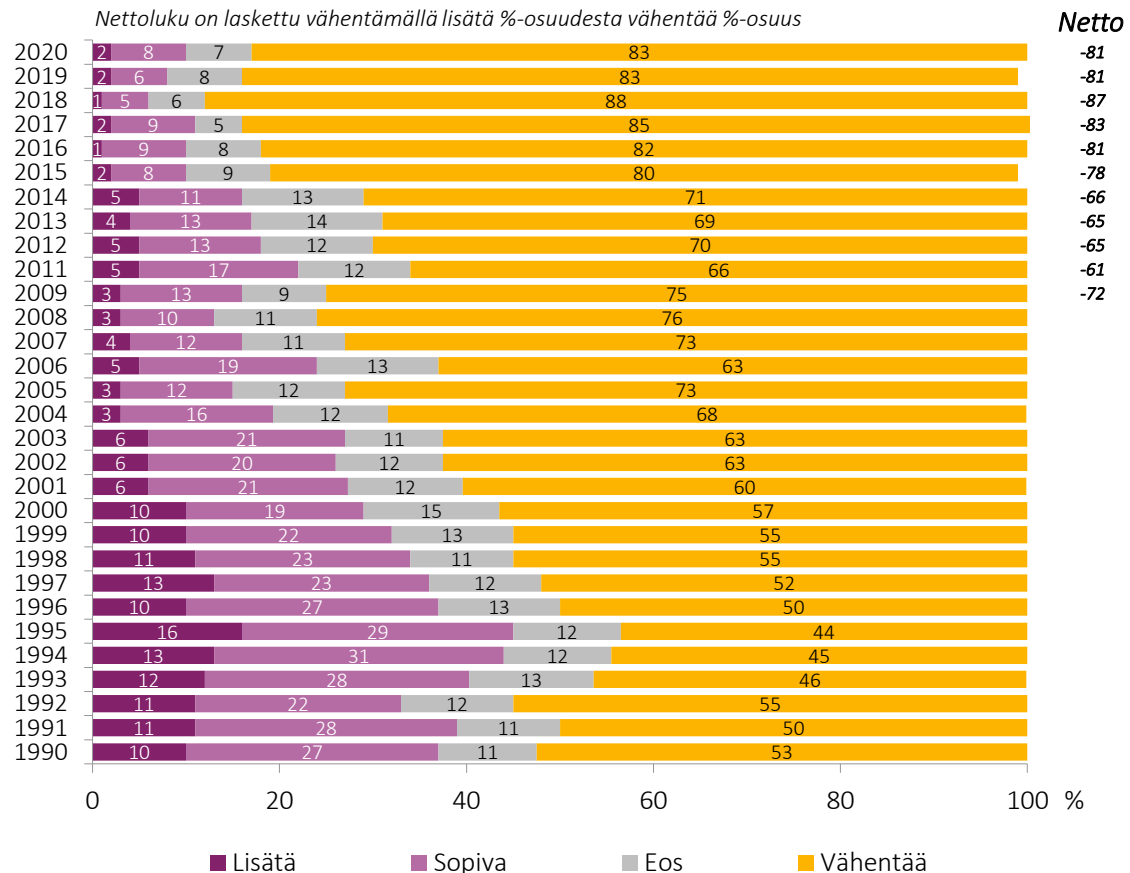
Mihin suuntaan sähköntuotantoamme pitäisi kehittää

Kaikki vastaajat, n=1000

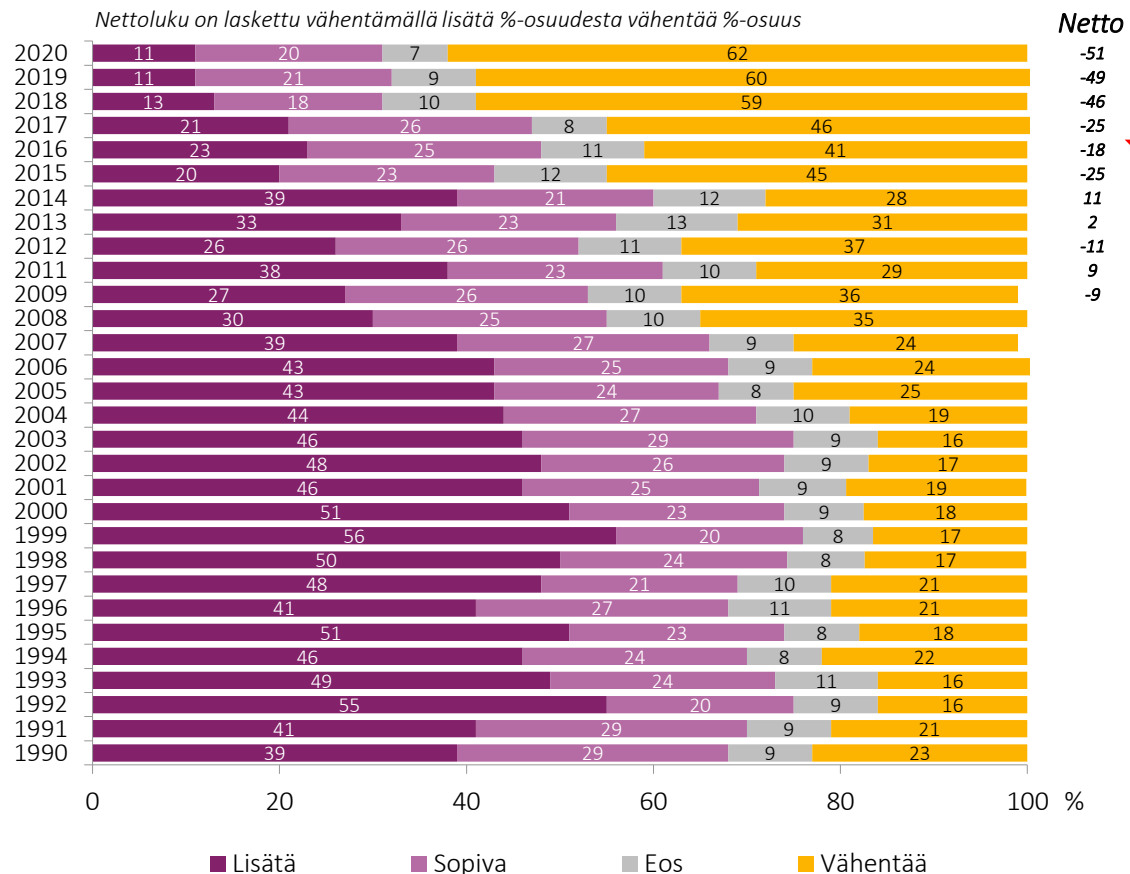
Kivihiilen käyttöä pitäisi...

Kaikki vastaajat, n=1000

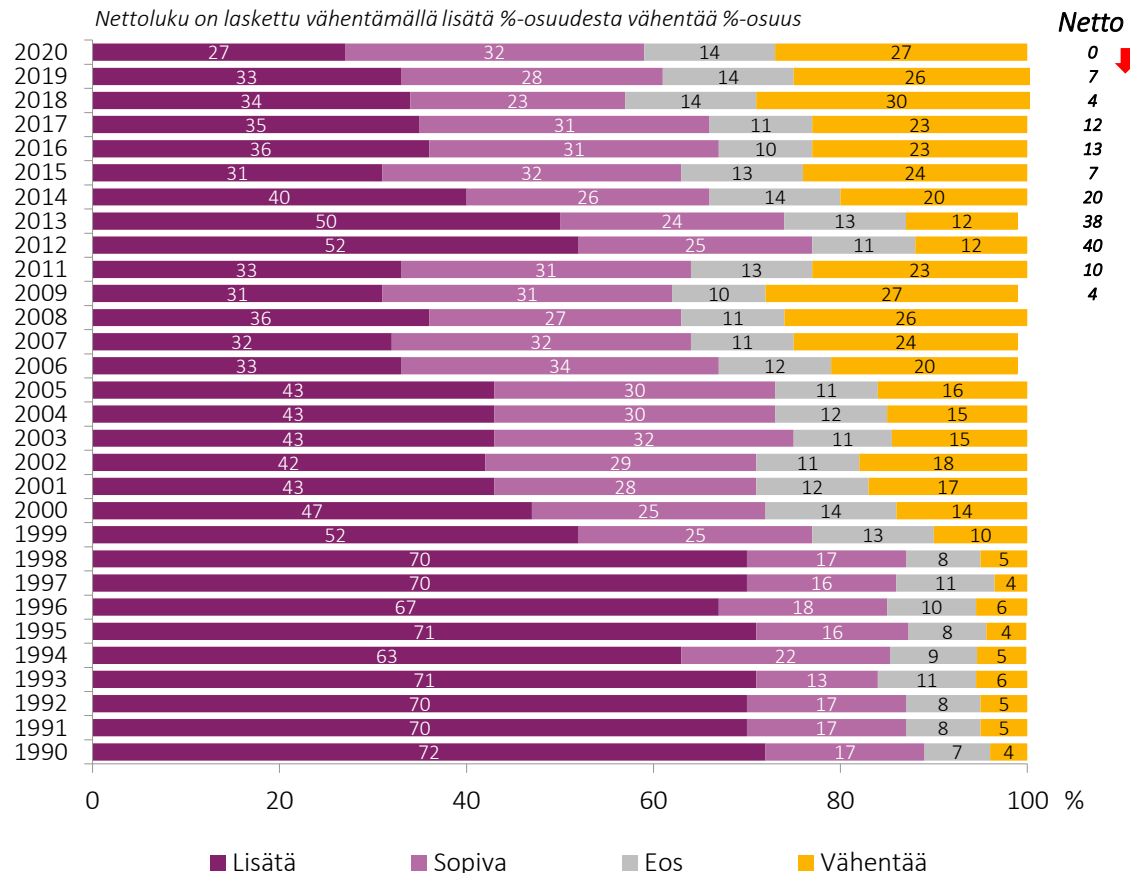
Turpeen käyttöä pitäisi...

Kaikki vastaajat, n=1000

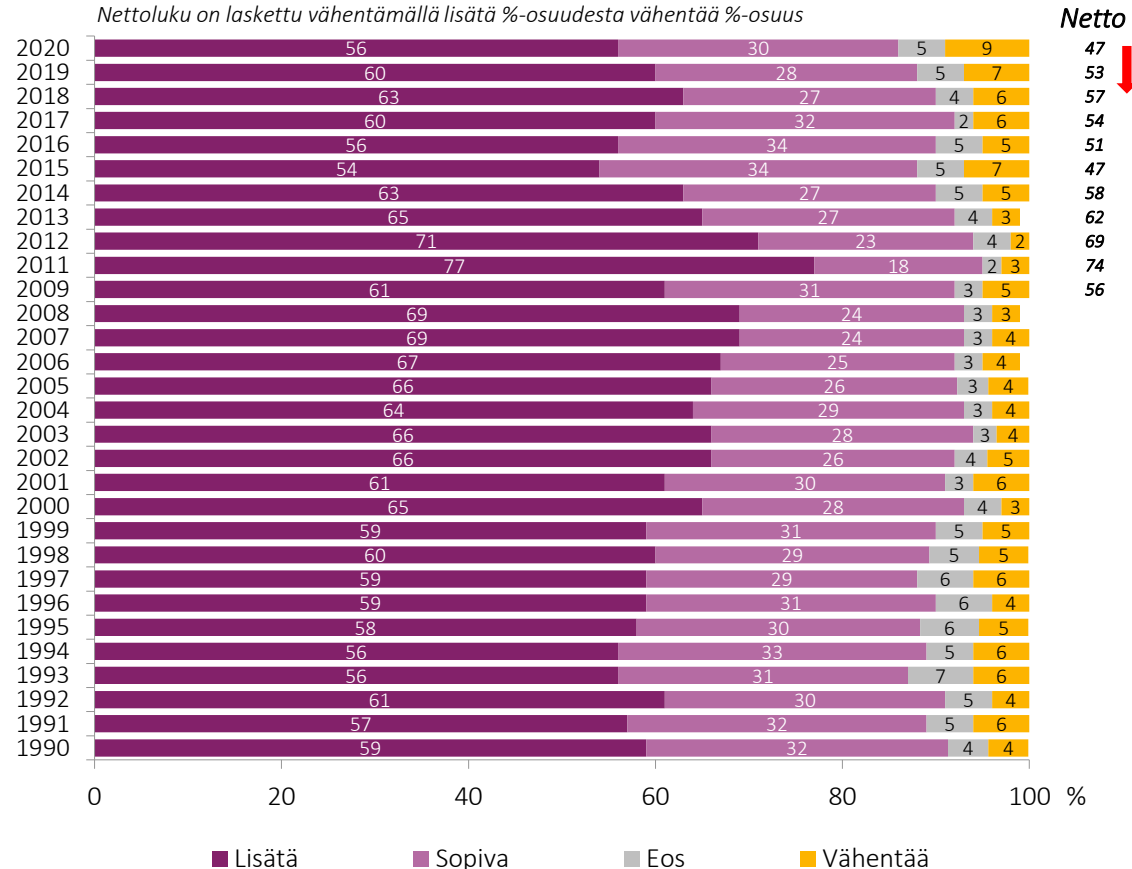
Maakaasun käyttöä pitäisi...

Kaikki vastaajat, n=1000

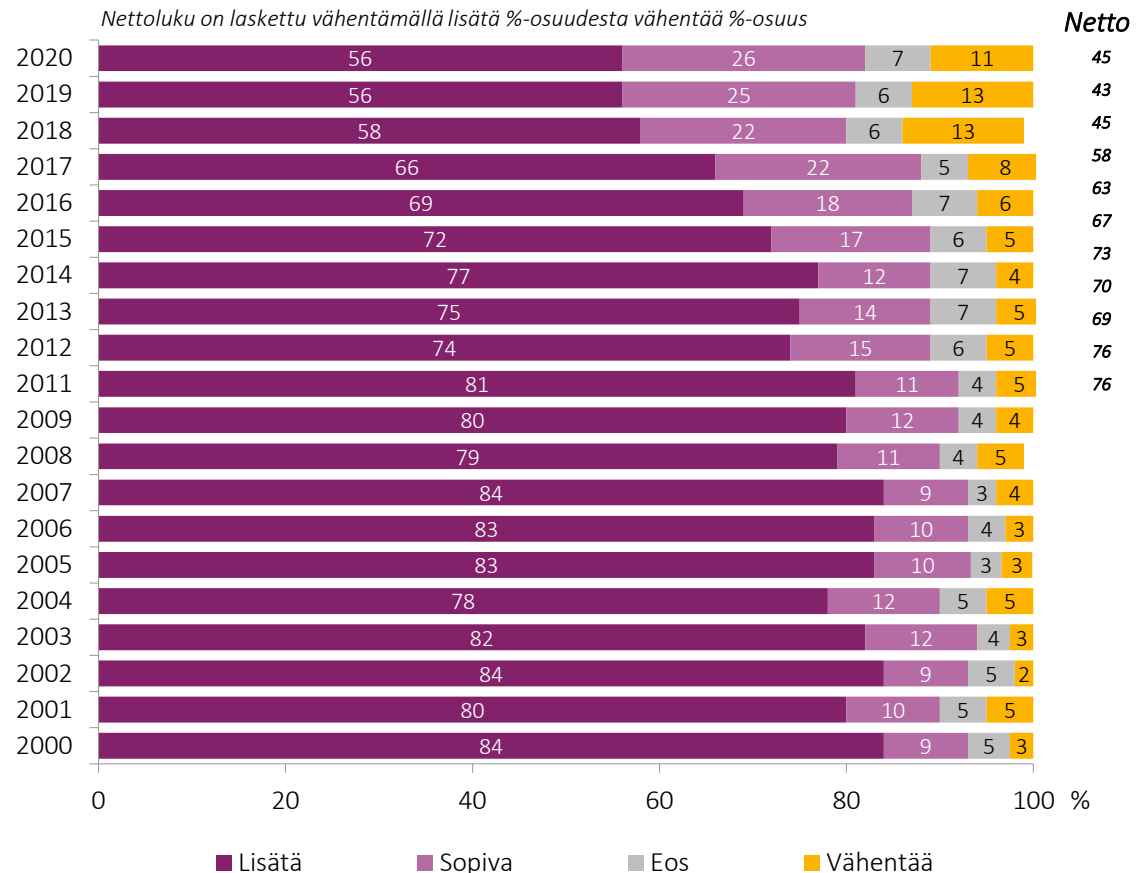
Vesivoiman käyttöä pitäisi...

Kaikki vastaajat, n=1000

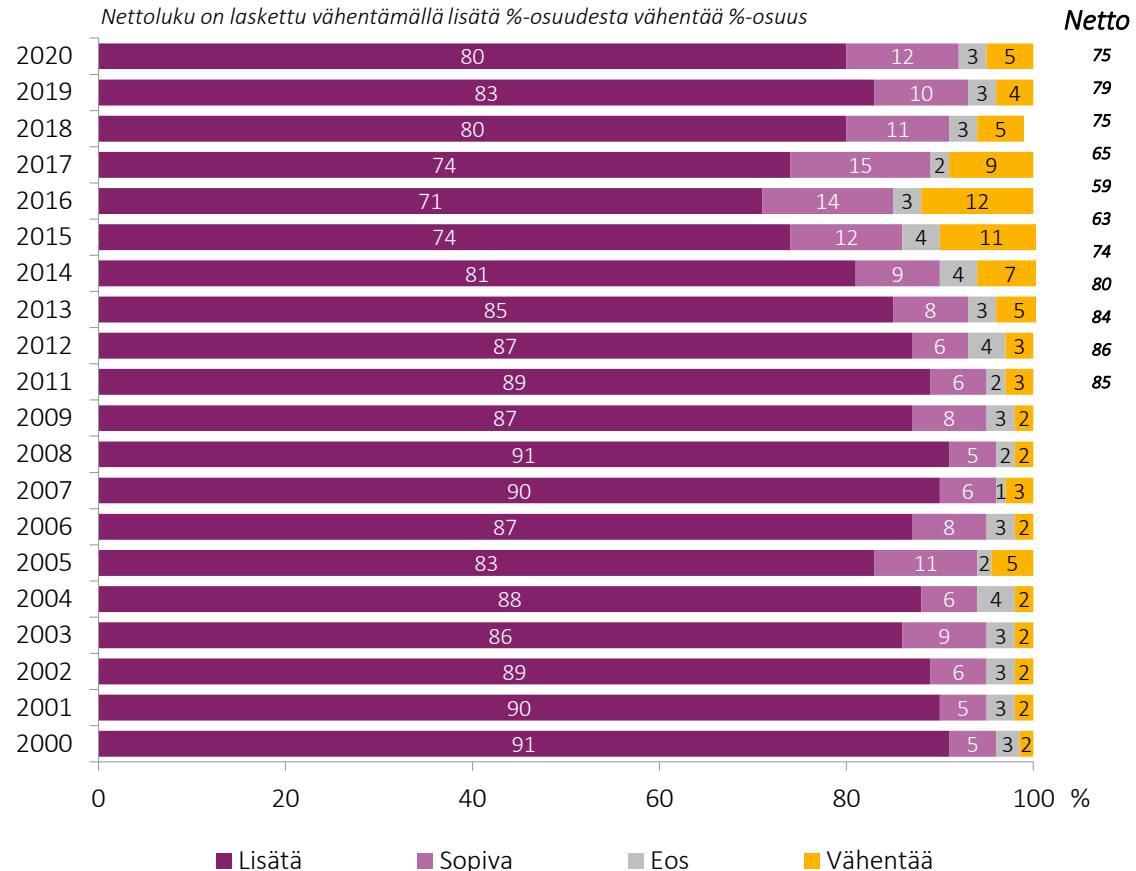
Puun ja muun bioenergian käyttöä pitäisi...

Kaikki vastaajat, n=1000

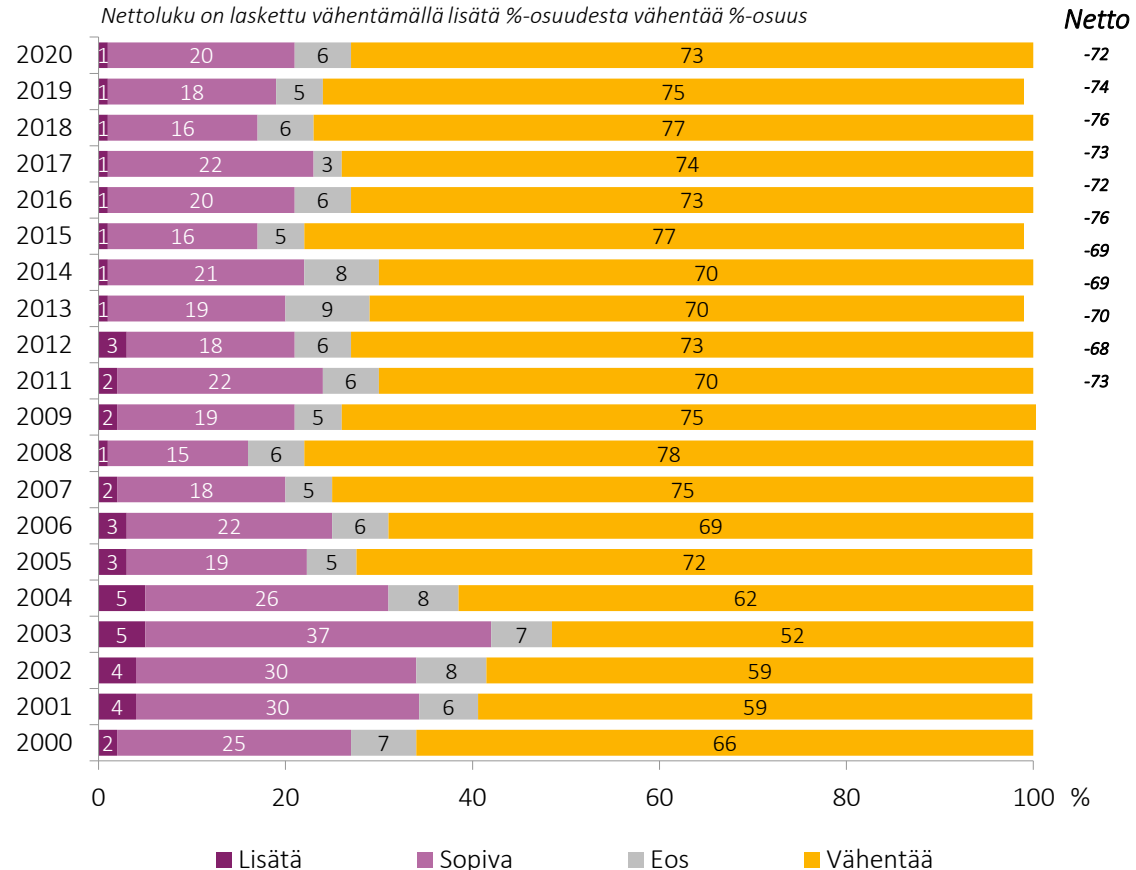
Tuulivoiman käyttöä pitäisi...

Kaikki vastaajat, n=1000

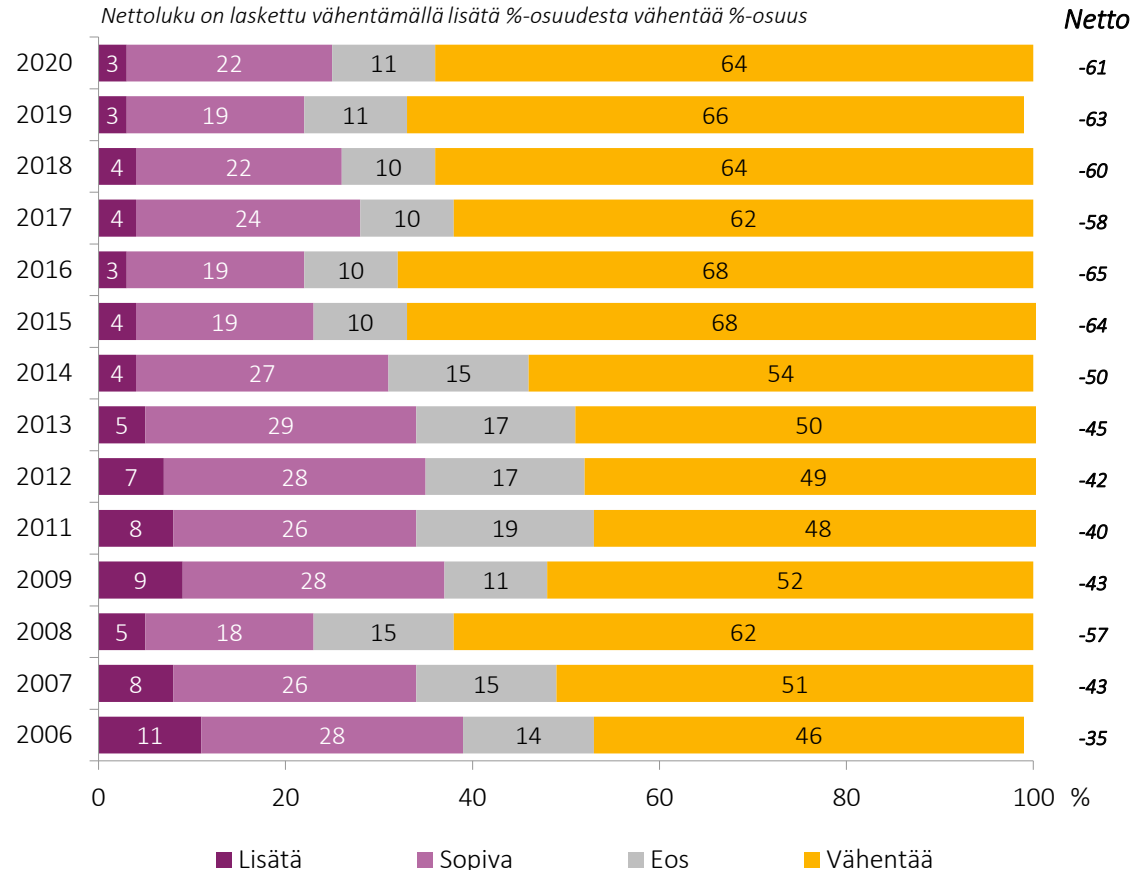
Öljyn käyttöä pitäisi...

Kaikki vastaajat, n=1000

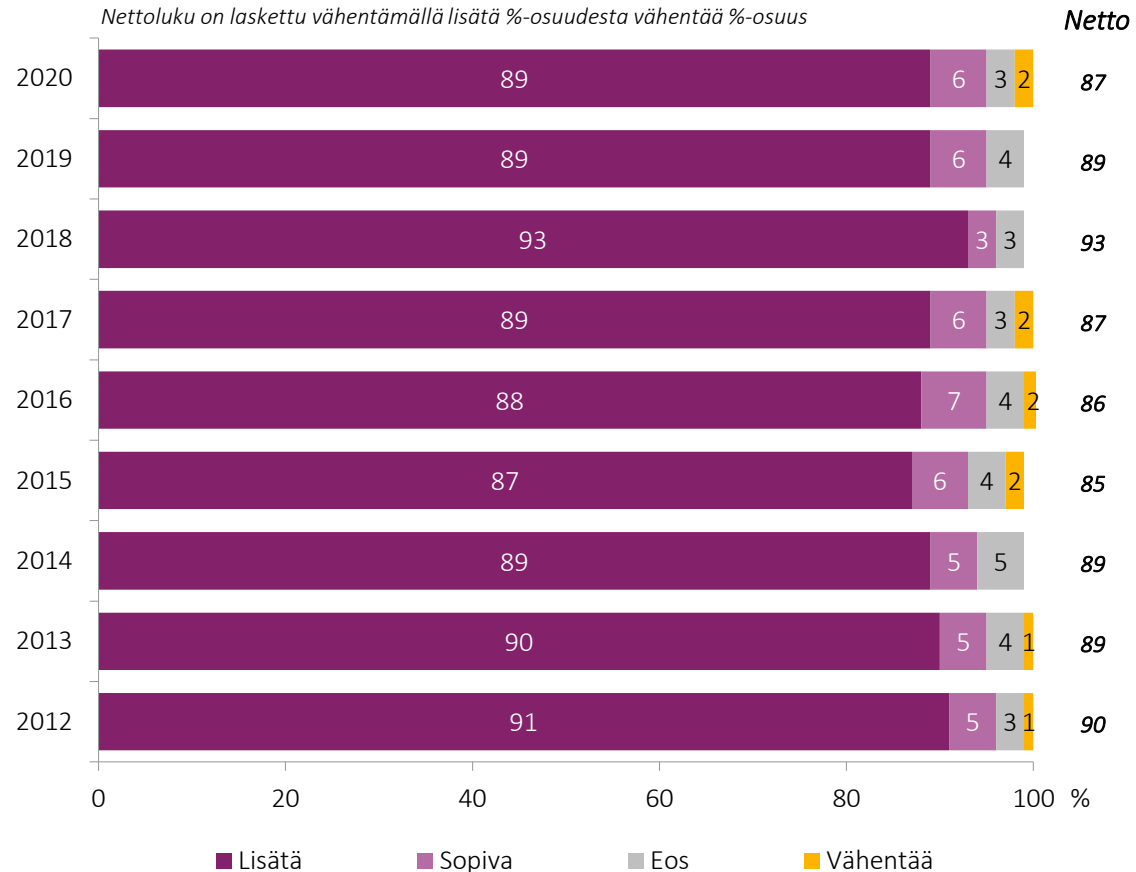
Sähkön tuontia ulkomailta pitäisi...

Kaikki vastaajat, n=1000

Aurinkosähköä pitäisi...

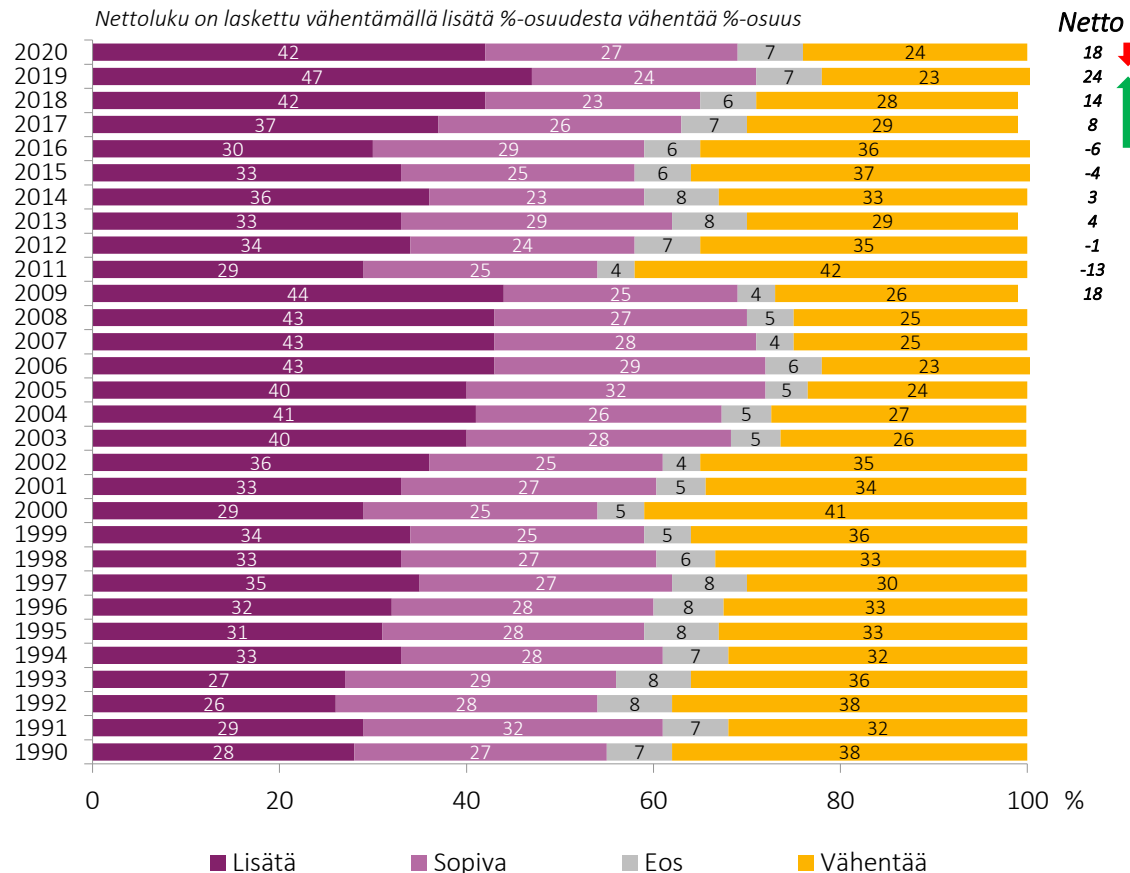
Kaikki vastaajat, n=1000

Ydinvoiman käyttöä pitäisi...

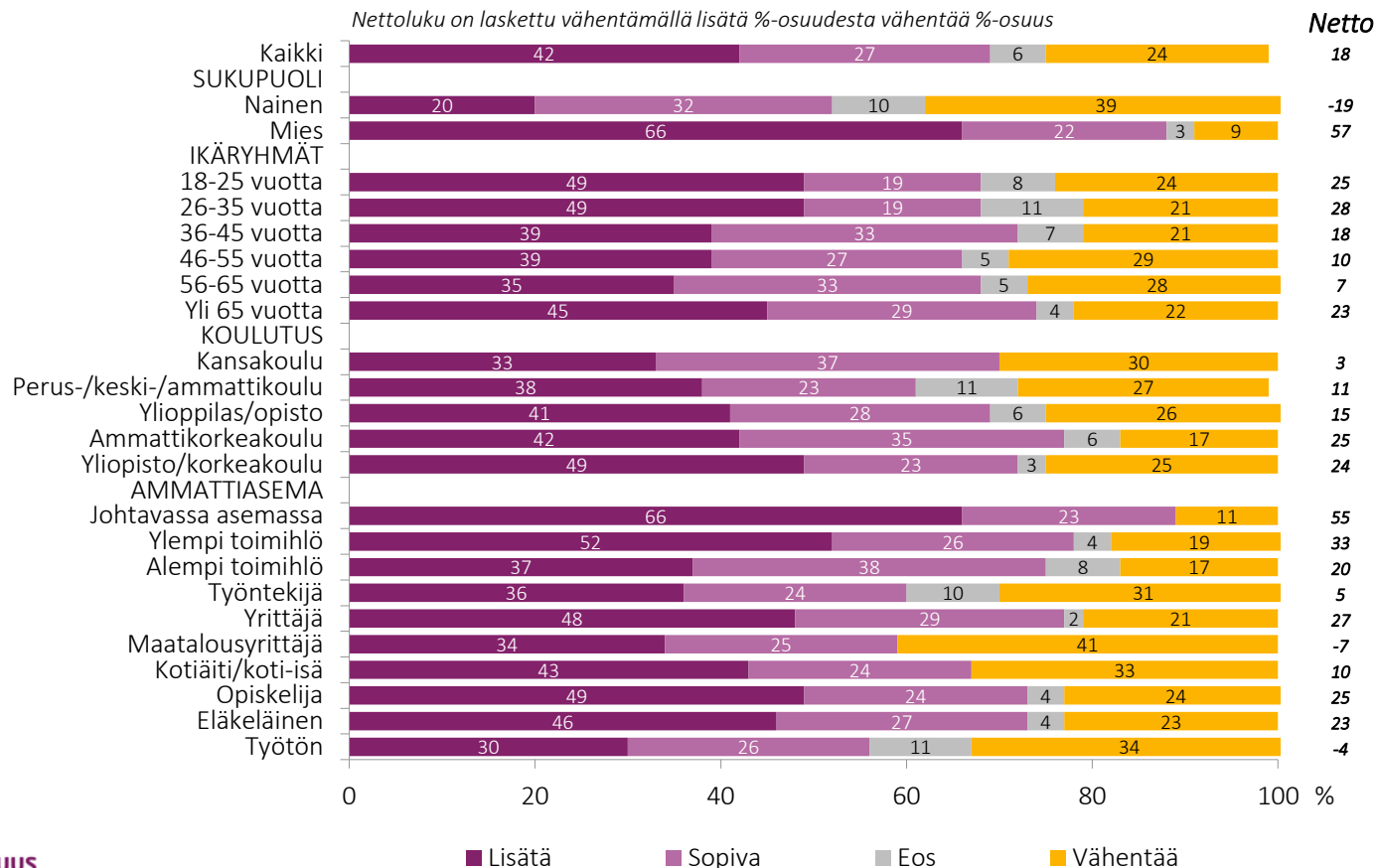
Kaikki vastaajat, n=1000

Fukushiman ydinvoimala-
onnettomuus 3/2011

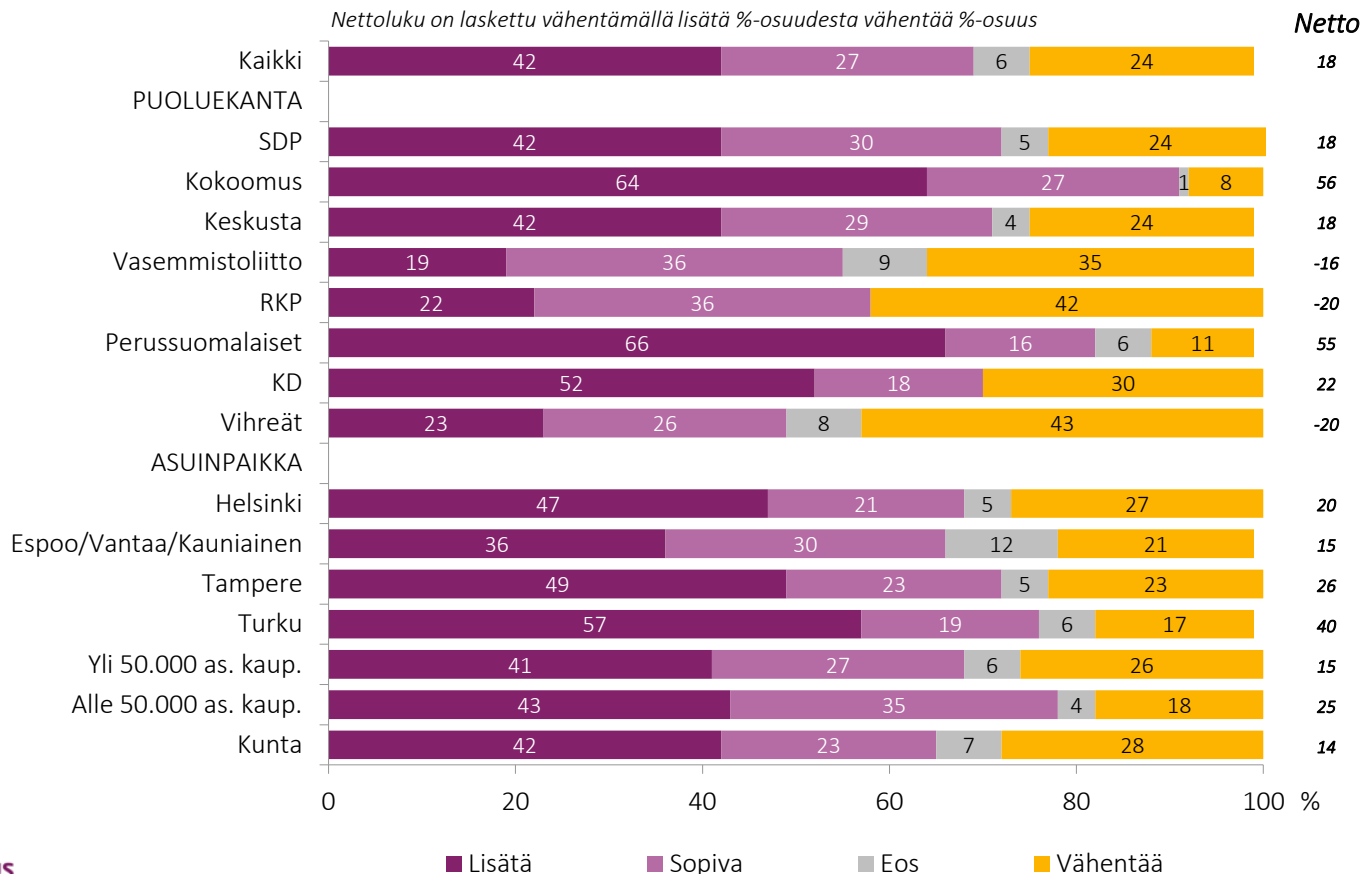
Ydinvoiman käyttöä pitäisi... (taustaryhmittäin)

Kaikki vastaajat, n=1000

Ydinvoiman käyttöä pitäisi... (taustaryhmittäin)

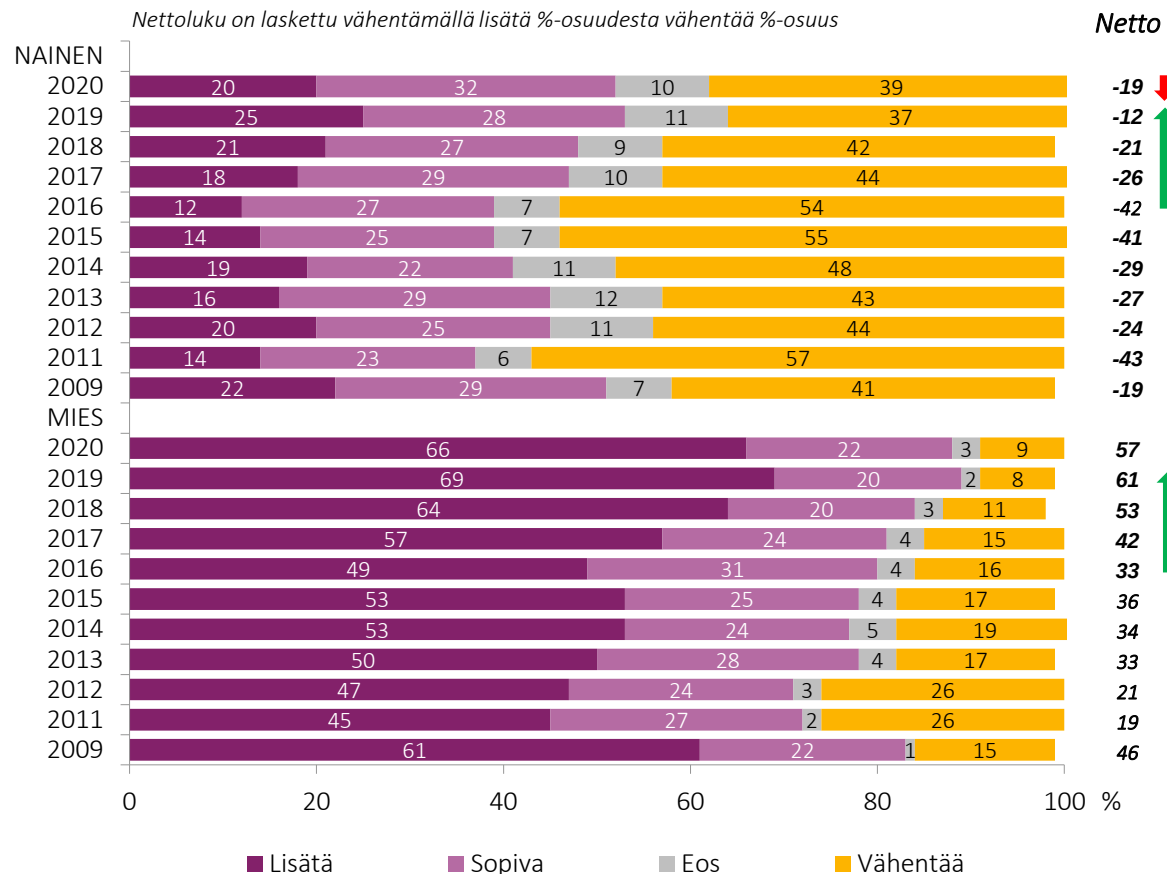
Kaikki vastaajat, n=1000

Ydinvoiman käyttöä pitäisi... (sukupuolittain)

Kaikki vastaajat, n=1000

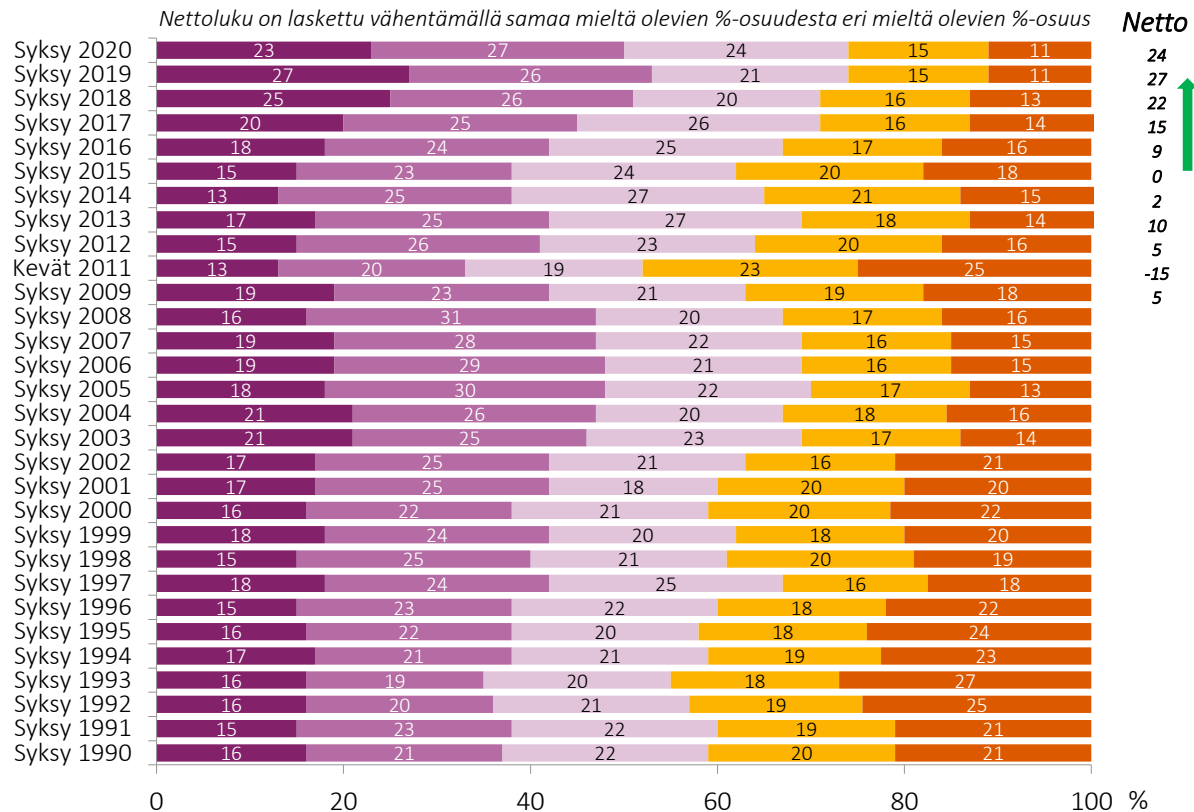
Fukushiman ydinvoimala-
onnettomuus 3/2011

Ydinvoima on ympäristöystävällinen tapa tuottaa sähköä

Kaikki vastaajat, n=1000

Fukushiman ydinvoimala-
onnettomuus 3/2011

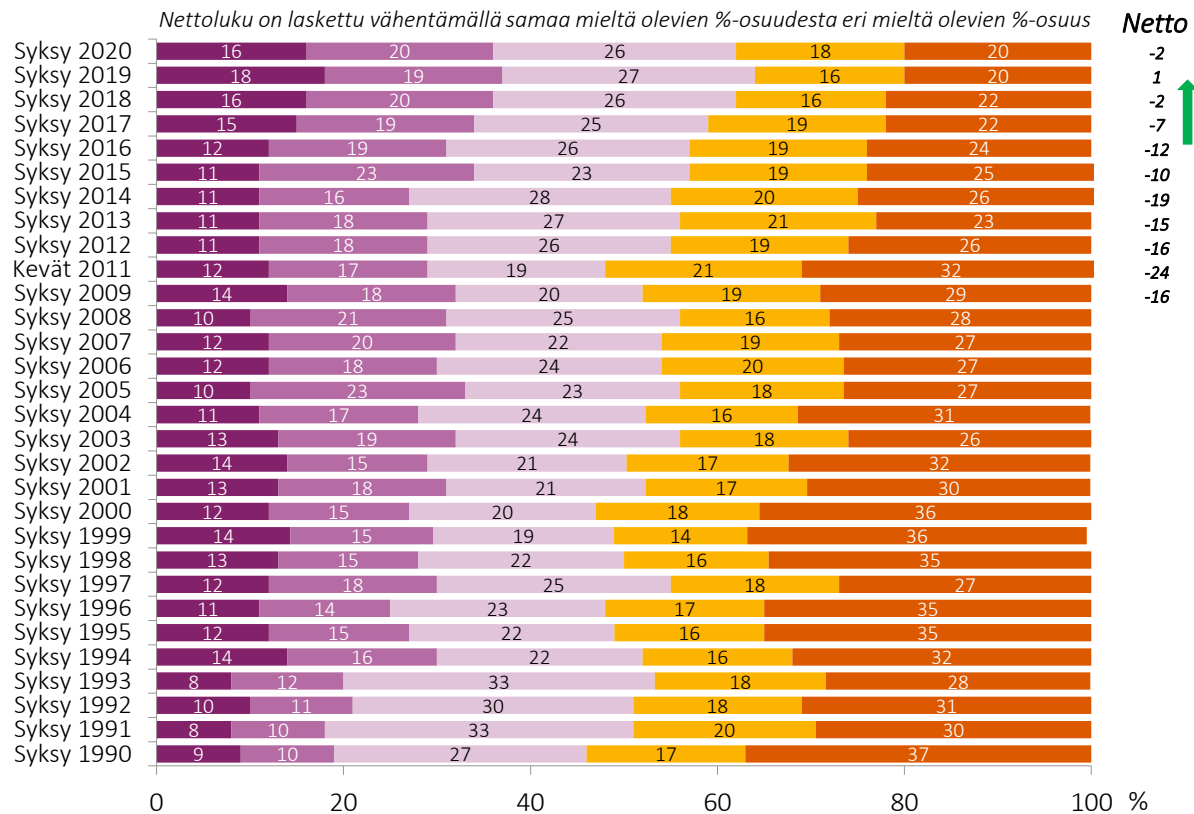

■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä ■ Vaikea sanoa ■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä

Ydinjätteet voidaan turvallisesti loppusijoittaa Suomen kallioperään

Kaikki vastaajat, n=1000

Fukushiman ydinvoimala-
onnettomuus 3/2011

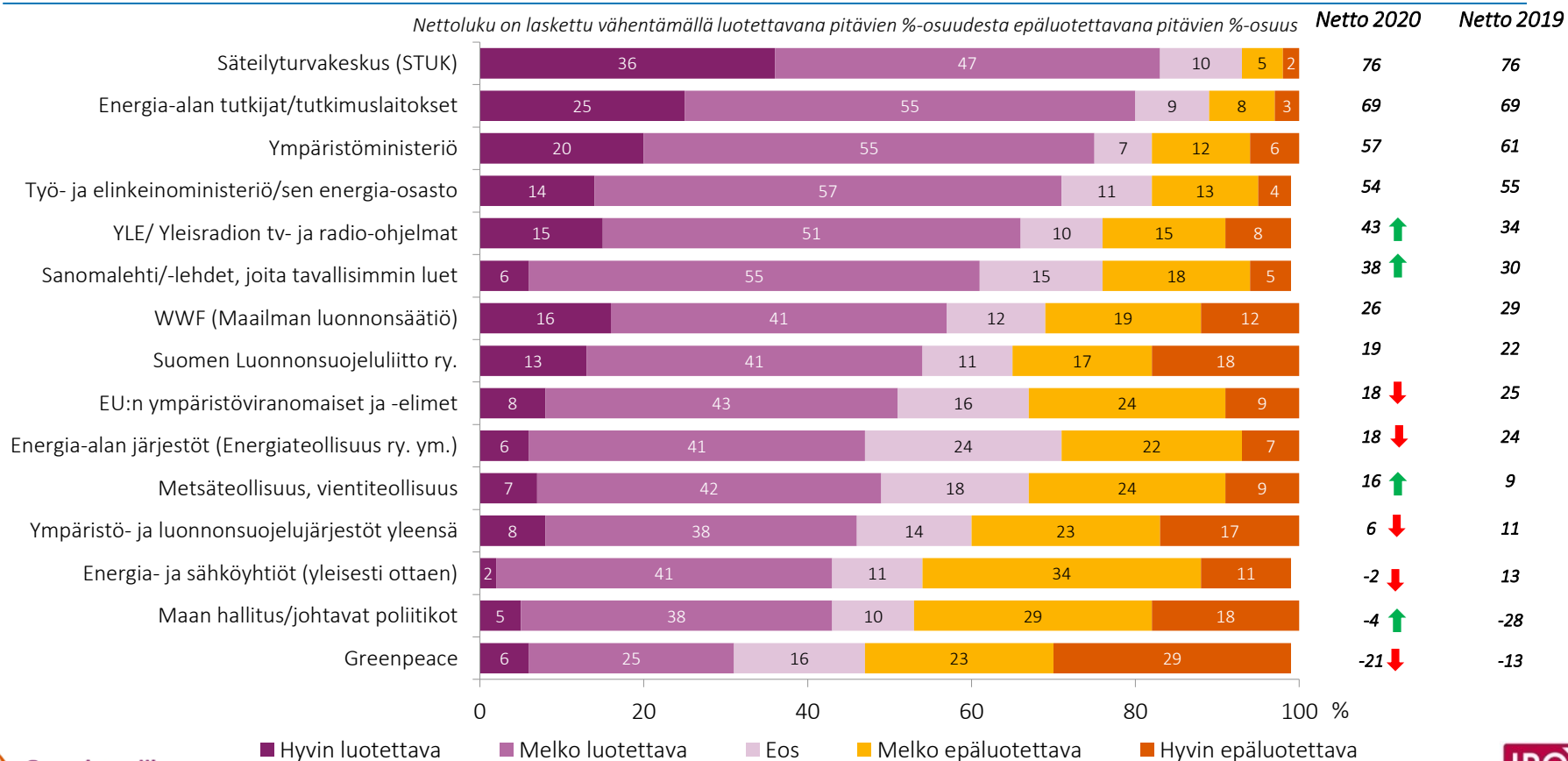

■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä ■ Vaikea sanoa ■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä

Tietolähteiden luotettavuus

Tietolähteiden luotettavuus

Kaikki vastaajat, n=1000

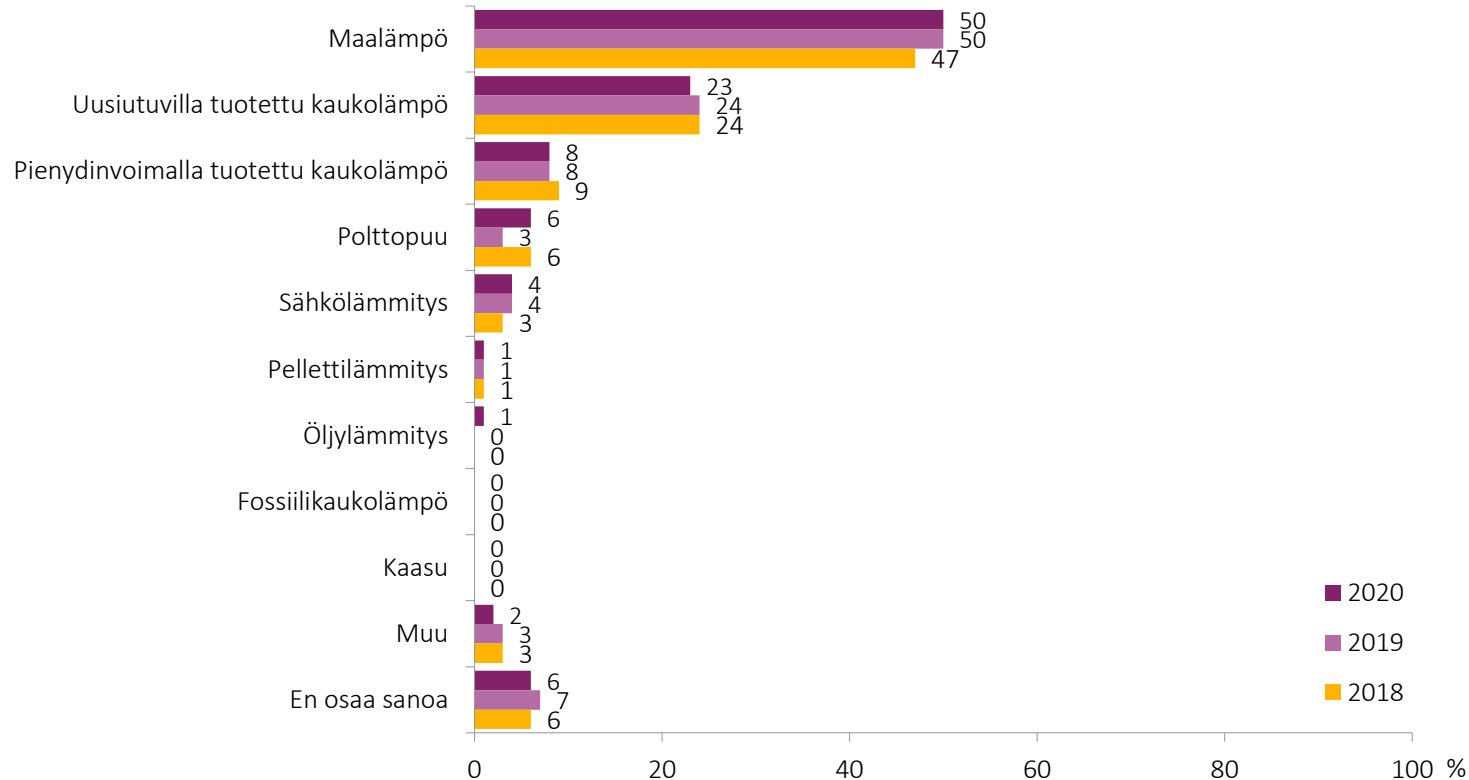

A pair of black, long-fingered gloves is resting on top of a white, ribbed radiator. The radiator is positioned against a light-colored wall. The text is overlaid in the center of the image.

Lämmityksen energiavaihtoehdot,
kaukolämmön tuotantotavat
ja pienydinvoimalat

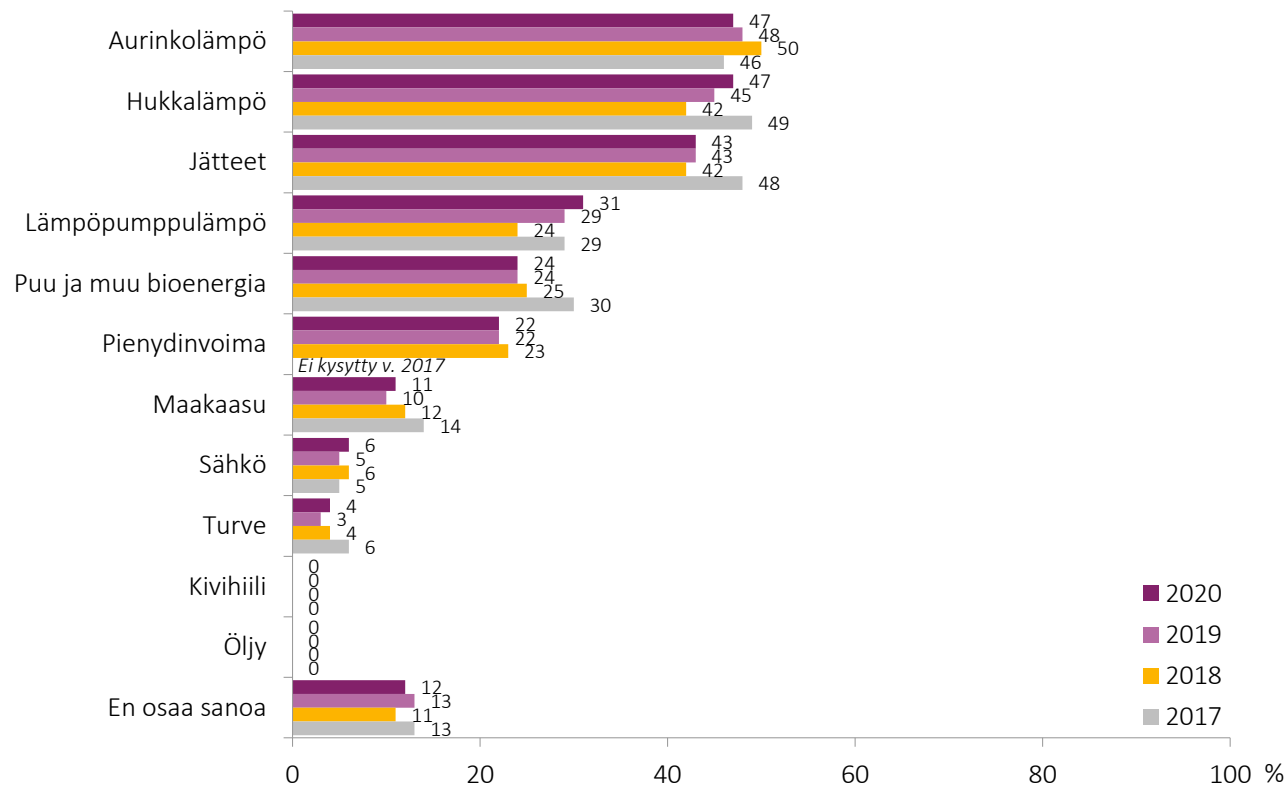
Minkä lämmitysmuodon valitsisit, jos saisit päättää

Kaikki vastaajat, n=1000

Mihin suuntaan kaukolämmön tuotantoa pitäisi kehittää

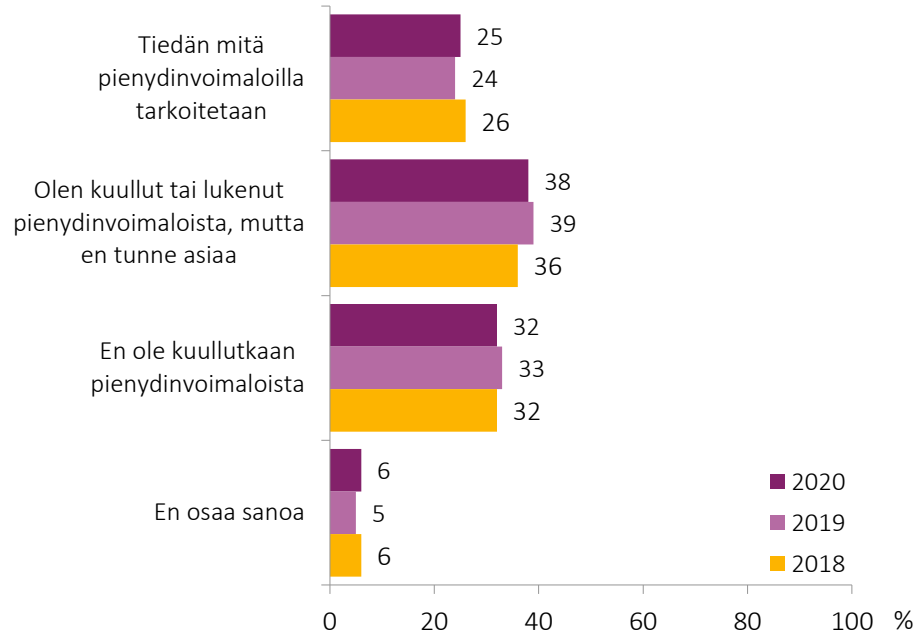
Kaikki vastaajat, n=1000

Pienydinvoimat

Kaikki vastaajat, n=1000

Pienydinvoimailojen tarkoitus

Suhtautuminen pienydinvoimailojen käyttöönottoon Suomessa

